

Informatiebrief aan de Raad

062

Zaaknummer: Z - 24/086667
Documentnummer: 400565
Datum: 11 juni 2024
Onderwerp: Onjuiste betalingen tweede ambtshalve toekenning energietoeslag 2023
Bijlage(n): -

Geachte Raad,

Op 3 oktober 2023 heeft de Tweede Kamer de wetswijziging doorgevoerd die nodig was om de energietoeslag 2023 uit te keren. In deze wet is opgenomen dat de gemeenten de energietoeslag van € 800 aan zoveel mogelijk inwoners ambtshalve zouden toekennen. Op basis van de wetswijziging en de noodzaak om zo snel mogelijk tot betaling over te gaan, is besloten om de ambtshalve betalingen van Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Voorschoten in 2 fasen te laten verlopen.

Fase 1

In de eerste fase kreeg iedereen een ambtshalve verlening die een uitkering of een minimaregeling had, waarvoor een maximum inkomen geldt van 110% van het sociaal minimum. Deze ambtshalve verleningen zijn in de week van 28 november 2023 gedaan aan in totaal 2.690 inwoners over de drie gemeenten.

Fase 2

In de tweede fase betreft het inwoners met een uitkering of minimaregeling waarvoor een maximum inkomen geldt van 130% en diegenen die vorig jaar energietoeslag aangevraagd hebben. Van deze inwoners is door het inlichtingenbureau getoetst of het inkomen voldeed aan een maximum van 120% van het sociaal minimum. Die inwoners van wie het inkomen voldeed, hebben ambtshalve de energietoeslag verleend gekregen in de week van 19 december 2023. Dit betroffen 2.469 ambtshalve verleningen over de drie gemeenten.

In de tweede fase van ambtshalve verleningen zijn in totaal voor de drie gemeenten 322 onjuiste betalingen gedaan. Het gaat om verwerkingsfouten in de handmatige handelingen die in het proces

noodzakelijk waren. Daardoor zijn er betalingen gedaan aan inwoners van wie het inkomen op dat moment niet voldeed aan de maximale inkomensnorm.

De verdeling van de onjuiste betalingen over de gemeenten is als volgt:

Leidschendam-Voorburg	249
Wassenaar	40
Voorschoten	33

Handelswijze onjuiste betalingen

De onjuiste betalingen worden niet teruggevorderd, maar teruggevraagd. Hiervoor is gekozen omdat bij een terugvordering een inwoner wordt verplicht om het ontvangen bedrag terug te betalen. Een terugvordering kan inwoners in financiële problemen brengen, waardoor het vertrouwen in de overheid schade oploopt. Dit vindt het college niet passen bij een ambtshalve verlening. Bij een ambtshalve verlening wordt de betaling automatisch gedaan zonder aanvraag van een inwoner. Ook in de eerste uitbetalingsronde waarin een fout is geconstateerd, is gekozen voor het verzoeken van inwoners het bedrag terug te betalen, zoals gemeld bij de mededelingen door de portefeuillehouder in de raadsvergadering van 19 december 2023.

Een extra reden voor het college om deze aanpak te kiezen is dat de betaling is gedaan in december 2023. Omdat inmiddels zes maanden zijn verstreken is de kans groot dat het overgemaakte geld is uitgegeven. Dat maakt de kans op financiële problemen bij inwoners wanneer de gemeente terugvordert groter. Dat een langere tijd verstreken is tussen de uitbetaling en de berichtgeving heeft verschillende oorzaken. Zo duurde het circa één maand voordat de onterechte betalingen ontdekt werden. Daarna moest handmatig onderzoek worden gedaan of en zo ja welke betalingen onjuist waren.

Ook in andere gemeenten is de ambtshalve verstrekking van de energietoeslag niet goed gegaan. De gemeente Apeldoorn koos voor een soortgelijke aanpak. Ook in de gemeente Amsterdam is gekozen voor een zelfde aanpak, waar inwoners werd gevraagd het bedrag vrijwillig terug te storten.

Financiële gevolgen

De gemeenten ontvangen een vergoeding van het Rijk om de energietoelagen uit te betalen. Dit bedrag is inclusief de uitvoeringskosten. De uitgaven van dit budget hoeven de gemeenten achteraf niet te verantwoorden. Bij het bepalen van het bedrag is het Rijk uitgegaan van een inschatting van het aantal te verlenen energietoelagen. Dit bedrag is in 2023 aan de gemeenten uitgekeerd.

De bedragen van de onterechte betalingen ad. € 800 zijn:

Leidschendam-Voorburg	€ 199.200
Wassenaar	€ 32.000
Voorschoten	€ 26.400

Voor de gemeente Wassenaar geldt dat alle te maken kosten (uitkeringen, uitvoeringskosten en onterechte betalingen) binnen de vergoeding valt die zij van het Rijk ontvangen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.